

Is het echt?

Bonsai hebben een magische kracht die ons naar een andere wereld kan transporteren. Patrick Bergsma's landschapssculpturen doen precies hetzelfde, maar... hoe kunnen die bomen zó groeien?

Tekst: Farrand Bloch – Beeld: Farrand Bloch, Patrick Bergsma

Op een kunstmarkt in Rotterdam liep Farrand Bloch langs de stand van Patrick Bergsma en was direct gefascineerd door zijn werk: bonsai of penjing, vaak zwevend, in een hoogst ongebruikelijke combinatie met allerlei figuurtjes en alledaagse objecten. Sommige bomen bleken echt; niet levend, maar tot leven gebracht door een bijzonder creatieve en vakkundige kunstenaar. Bergsma verkoopt zijn werk tot in de VS in het westen en China en Zuid-Korea in het oosten van de wereld. Hoog tijd dus voor een interview, in Bergsma's atelier even buiten het Noord-Hollandse Heerhugowaard.

Boven: Geen ishitsuiki, 'wortels over steen', maar over een hoofd.

Rechts: Zwevend door de lucht; leven en dood in één werk.

Waar komt je interesse voor bomen en bonsai vandaan?

De natuur heeft me altijd enorm aange trokken. Ik ben opgegroeid in de jaren '70. Mijn leraren waren hippies met romantische ideeën over de natuur. Dat heeft me enorm aangesproken. Mijn interesse voor het zelf opkweken van planten is ontstaan rond mijn zestiende. Ik had gehoord dat er in vogelzangzaad wietzaadjes zaten, dus dat wilde ik wel eens uitproberen. Prachtig vond ik het om die plant te zien groeien: iedere dag verzorgen en kijken of-ie al wat groter geworden was.

Kunst maken gaf me – enkele jaren later – een veel grotere kick dan wiet roken. Voor de lol ben ik nog wel jaren doorgedaan met het kweken van die planten. Had ik altijd een mooi cadeautje voor vrienden die dat spul op waarde wisten te schatten. Momenteel geeft het kweken en verzorgen van bonsai een nog grotere voldoening. Eigenlijk is het een soort verslaving die – als ze je eenmaal in haar greep heeft – behoorlijk intensief kan zijn.

Maar hoe ben je echt met bonsai in aanraking gekomen?

Mijn interesse voor bonsai ontstond toen

ik aan een kunstwerkte op de gevan porsekeramiek. Die men waren voor frissende inspiratiebron, in tegenstelling tot de nogal 'beladen' schilderkunst. Ik maakte onder andere grote, 'opgeblazen' bordpanelen met hedendaagse voorstellingen. De vormgeving daarvan was overigens geïnspireerd op Duits porselein en dat kon je weer herleiden tot veel oudere, Chinese voorbeelden. Toen ik driedimensionale versies van die voorstellingen wilde maken, kwam ik op het idee om de oosterse bonsaikunst te gebruiken. Ik benaderde kwekers in Nederland met de vraag of ze hun zieke of dode exemplaren voor mij wilden bewaren en die gebruikte ik als basis voor mijn landschapssculpturen.

Wat trekt je aan in bonsai?

De verhalen over het ontstaan van de bonsai- en penjingkunst spreken me enorm aan. Zoals dat van de Wu Xing, de Chinese theorie van de vijf krachten, of dat van boeddhistische monniken die uit de bergen vreemd gevormde dwergbo-

Voor de deur van Patrick Bergsma's atelier staan zijn levende bonsai.